

SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV-1010.

Tālrunis: 67830735, 67210274. E-pasts: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS

PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2026. gada 15. aprīlī

Satversmes tiesas 2. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Anita Rodiņa, tiesneši Veronika Krūmiņa un Mārtiņš Mits,

kolēģijas sēdē izskatījusi [..] pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 41/2026),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu atzīt likuma “Par atbilstības novērtēšanu” 15. pantu (turpmāk – apstrīdētā norma) par neatbilstošu Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 9. jūlija regulas (EK) Nr. 765/2008, ar ko nosaka akreditācijas un tirgus uzraudzības prasības attiecībā uz produktu tirdzniecību un atceļ Regulu (EEK) Nr. 339/93 (turpmāk – Regula Nr. 765/2008), 5. panta 1. punktam.

2. Apstrīdētā norma nosaka: “Nacionālās akreditācijas institūcijas pieņemtos akreditācijas lēmumus var apstrīdēt, iesniedzot attiecīgu iesniegumu nacionālajai akreditācijas institūcijai. Nacionālās akreditācijas institūcijas pieņemtos lēmumus par apstrīdētajiem akreditācijas lēmumiem var pārsūdzēt tiesā

Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā. Lēmuma apstrīdēšana un pārsūdzēšana neaptur tā darbību.”

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 16. panta 6. punktam Satversmes tiesa izskata lietas par Latvijas nacionālo tiesību normu atbilstību tiem Latvijas noslēgtajiem starptautiskajiem līgumiem, kuri nav pretrunā ar Satversmi. Satversmes 68. pants noteic un Satversmes tiesa ir atzinusi, ka līdz ar līguma par Latvijas pievienošanos Eiropas Savienībai ratifikāciju Eiropas Savienības tiesības ir kļuvušas par neatņemamu Latvijas tiesību sistēmas sastāvdaļu (*sk. Satversmes tiesas 2019. gada 16. marta sprieduma lietā Nr. 2018-11-01 16.2. punktu*). No Līguma par Eiropas Savienības darbību 288. panta izriet dalībvalstu pienākums ievērot regulu vispārpiemērojamo raksturu. Pieteikumā ir apstrīdēta likuma normas atbilstība Regulai Nr. 765/2008.

Tā kā minētais pienākums izriet no Latvijas noslēgtā starptautiskā līguma, pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmo daļu konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai var iesniegt ikviens persona, kura uzskata, ka viņai Satversmē ietvertās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai. Savukārt šā panta sestās daļas 1. punkts prasa pieteikumā minēto uzskatu pamatot.

Personas pamattiesību aizskārums ir konstatējams, ja, pirmkārt, personai Satversmē ir ietvertas konkrētas pamattiesības un, otrkārt, tieši apstrīdētā norma personai aizskar šīs Satversmē ietvertās pamattiesības (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2020. gada 30. decembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2020-08-01 11. punktu*). Satversmes tiesa ir atzinusi, ka jēdziens “aizskar” ietverts Satversmes tiesas likumā ar mērķi norobežot konstitucionālo sūdzību no sūdzības vispārības labā (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2016. gada 2. marta sprieduma lietā Nr. 2015-11-03 16. punktu*). Lai nošķirtu gadījumus, kad persona konstitucionālo sūdzību iesniedz nolūkā aizstāvēt savas tiesības, no gadījumiem, kad persona to dara vispārības labā, personai ir jāsniedz ticams pamatojums tam,

ka tiesību normas izraisītās nelabvēlīgās sekas rada tai pamattiesību aizskārumu (*sk. Satversmes tiesas 2016. gada 12. maija sprieduma lietā Nr. 2015-14-0103 16.3. punktu*).

Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka ar apstrīdēto normu tiek nepamatoti paplašināta valsts aģentūras “Latvijas Nacionālais akreditācijas birojs” (turpmāk – Aģentūra) kompetence akreditācijas procedūras ietvaros. Proti, Aģentūra savus lēmumus pamato arī ar Administratīvā procesa likuma normām un tādēļ pārsniedz tai ar Regulas Nr. 765/2008 5. panta 1. punktu piešķirto pilnvarojumu. Tādēļ apstrīdētās normas piemērošanas rezultātā var nepamatoti tikt liegta akreditācija. Pieteikumā kā viens no šādiem akreditācijas lēmumiem norādīts attiecībā uz pieteikuma iesniedzējas biedru.

Apstrīdētā norma nosaka strīdu izskatīšanas kārtību administratīvajā procesā, nevis Aģentūras kompetenci akreditācijas procedūras ietvaros. Turklāt pieteikumā nav pamatots, kādas nelabvēlīgas tiesiskās sekas tieši pieteikuma iesniedzējai, nevis tās biedram rada apstrīdētā norma. Pieteikumā nav arī norādīts, kādas pieteikuma iesniedzējai Satversmē ietvertās pamattiesības aizskar apstrīdētā norma. Tādējādi konkrētajā gadījumā nav gūstams apstiprinājums tam, ka apstrīdētā norma rada pieteikuma iesniedzējas pamattiesību aizskārumu.

Līdz ar to pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmās daļas un sestās daļas 1. punkta prasībām.

5. Papildus kolēģija vērs pieteikuma iesniedzējas uzmanību uz to, ka konstitucionālajai sūdzībai jāatbilst arī citām Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktajām prasībām. Proti, iesniedzot konstitucionālo sūdzību, pieteikuma iesniedzējam jāpamato, ka:

1) ir ievērotas prasības attiecībā uz savu tiesību aizsardzību ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem vai arī nav tādu līdzekļu, ar kuriem pieteikuma iesniedzējs varētu aizstāvēt savas tiesības (*Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrā un trešā daļa un sestās daļas 2. punkts*);

2) ir ievērots Satversmes tiesas likumā noteiktais termiņš konstitucionālās sūdzības iesniegšanai (*Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturtā daļa*);

Pieteikumā ir jāietver arī prasījuma juridiskais pamatojums (*Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkts*), proti, jāpamato apstrīdētās normas neatbilstība pieteikumā norādītajai augstāka juridiska spēka tiesību normai. Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta septītās daļas 1. punktu pieteikumam pievieno paskaidrojumus un dokumentus, kas nepieciešami lietas apstākļu konstatēšanai.

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu, Satversmes tiesas 2. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [..] pieteikuma (pieteikums Nr. 41/2026).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētāja

Anita Rodiņa